

He performs the בעילת מצוה and separates בועל בעילת מצוה ופורש –

OVERVIEW

The גמרא later states¹ that this ברייתא is supportive of ר' יוחנן who maintains that even though there is no mourning on יו"ט, nevertheless the אבל must observe the אבל regarding laws which affect him privately. The גמרא states that we derive this support to ר"י from הוא ישן בין האנשים וכו' which the ברייתא mentions. תוספות discusses why we cannot find support to ר"י from other rulings of this ברייתא.

קודם שיקבר המת² אבל לאחר שנקבר לא כדאמרינן בסמוך³ דברים של צינעא נוהג -

Before the deceased is buried he may perform the בעילת מצוה, **however, after the burial, he is not permitted** to be בעילת מצוה (since he is already an אבל), **as ר"י rules shortly that the private rules of mourning apply** (even on יו"ט) -

וְדִיִּיק לָהּ⁴ מִדְקַתְנִי כָּל אוֹתָן הַיָּמִים הוּא יִשָּׁן בֵּין הָאֲנָשִׁים⁵ כּוֹלֵי -

And the גמרא **infers** that our ברייתא concurs with ר' יוחנן (regarding שבצנעה), **since** the ברייתא **states, all those days** (of the שבועת ימי המשתה and the following שבועת ימי אבילות), **he sleeps among the men, etc.**

תוספות responds to a difficulty:

מיהו מרישא דהכא לא הוה מצי למידק דדוקא כשהמת בחדר הוא דשרי בעילת מצוה -

However, from the רישא of the ברייתא here (which states 'מכניסין את המת לחדר וכו' (ובועל בעילת מצוה), **we cannot infer⁶ that only when the deceased is in the room** (and the אבילות did not begin) **is he permitted the בעילת מצוה**; however once the מת is buried and אבילות began he is not permitted the בעילת מצוה, which (seemingly) supports the view of ר"י that דברים שבצנעה נוהג ר"י; why was it necessary to support ר"י from the סיפא (of 'הוא ישן וכו'?!)

תוספות responds:

דמצי לדחויי דבועל בעילת מצוה היינו אפילו לאחר שחל עליו אבילות -

¹ See footnote # (3 &) 4.

² At this point he is considered an **אָוִן**, but not an **אַבֶּל**, which he becomes after the burial.

³ Later on this עמוד the גמרא cites ר' יוחנן that if someone is an אבל during טוב יום, he must observe privately (like refraining from marital relationships) the laws of אבילות (even though that publicly there is no אבילות on יו"ט). Similarly here, after the burial, even though that it is his (personal) יו"ט, nevertheless he must observe אבילות of דברים and cannot be בועל (even the מצוה בעילת מצוה). See 'Thinking it over' # 1.

⁴ The גמרא states: אמר מר הוא ישן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים מסייע ליה לרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן אע"פ שאמרו אין אבילות (but not from מצוה) הוא ישן וכי' (Talmud Bavli, Berachot 61a). The support to "ר" comes from the statement of ר' יוחנן דאמר רבי יוחנן אע"פ שאמרו אין אבילות (but not from מצוה) הוא ישן וכי' (Talmud Bavli, Berachot 61a). The support to "ר" comes from the statement of ר' יוחנן דאמר רבי יוחנן אע"פ שאמרו אין אבילות (but not from מצוה) הוא ישן וכי' (Talmud Bavli, Berachot 61a).

⁵ We are concerned that if they will be together he will be בועל her; proving that he is נוהג אבילות בדברים שבצנעה

⁶ The question is why this inference is not valid.

Because the גמרא could reject this inference and insist that בועל בעילת מצוה can be even after the אבילות took effect on them.⁷

תוספות asks:

אבל קשה לרבינו שמשון בן אברהם אמאי לא דייק מדקתני ופורש -

However the רשב"א has a difficulty; why cannot the גמרא infer the support to ר"י, since the ברייתא states, ובושל בעילת מצוה ופורש -

מכלל דנוהג דברים של צינעא מדלא התיר אלא בעילת מצוה דוקא⁸ –

Implying that he is נוהג דברים של צינעה, since he was only permitted the בעילת מצוה specifically, but afterwards he is פורש since he is in אבילות, which supports the view of ר"י that ביו"ט we are שבצינעה נוהג אבילות בדברים שבצינעה. Why do we infer it (only) from the סיפא of הוא ישתן?!

תוספות answers:

ואומר רבינו יצחק דהוה מצי למימר פורש משום דם בתולים כדאמרינן בפרק תינוקת (נדה דף סה,ב)

And the ר"י answered that we cannot infer from פורש, **for we can say that he is פורש** because of דם בתולים **as the גמרא states in פרק תיניקת**⁹, but not because of אבילות

אבל מהוא ישן בין האנשים דייק שפיר דהוי משום אבילות -

However there is a proper inference from האנשים בין ישן הוא that the prohibition is because of אבילות (and not because of דם בתולים) -

דאי משום נדות כיון דבעיל אשתו ישנה עמו כדאמר רב יוסף בסמוך¹⁰ -

For if the prohibition is **because of נדות** (of דם בחולים), he would not be required to sleep **בין האנשים**, for **since he was** already **בעיל** the מצוה בעילת מצוה (otherwise she would not be a נדה), **his wife may sleep by him** (even if she is a נדה) **as רב יוסף rules shortly –**

תוספות offers an additional proof that הוא ישן is because of אבילות and not because of נדות:

וְעוֹד דָּכַל אוֹתָן הַיָּמִים מִשְׁמַע דְּבִכּוּלָּהּ הוּא חָד טַעְמָא דִּהֵינּוּ מִשּׁוּם אֲבִילוֹת¹¹ -

⁷ We can explain the ברייתא as follows; המת מניסין את המת לחדר ואת החתן ואת הכלה לחופה for the purpose of the חופה and the wedding feast; then we bury the מת, and afterward the חתן is מצוה בעילת מצוה. The ברייתא does not state explicitly when the בעילת מצוה takes place. Therefore there is no inference from here to support ר"י.

⁸ Even if we maintain that the מצוה בעילת היתר may take place after the burial, nevertheless the היתר is limited to the בעילת מצוה only, but not afterward; proving the ruling of ר"י.

⁹ After the מצוה בעילת (where he is [usually] מוציא דם) he must be פורש seven days as if she were a נדה. This is an איסור מדרבנן, for דם בחולים is not considered דם נדות.

¹⁰ A husband is permitted to be in the same room with his נדה wife and we are not concerned that they will have relations (therefore נדות cannot be the cause why ישן וכי' (הוא ישן וכי'), however by אבילות (which is not as strict a prohibition as נדה), even if בעל, nevertheless הוא ישן וכי' for we are concerned that they will be intimate.

¹¹ By time we reach the seven days of אבילות there is no more איסור נדה (which lasts only seven days); they are

And furthermore the phrase **כל אותן הימים** (which include all fourteen days of הוא **and שמחה**), **indicates that by all of these days there is one reason why** הוא **אבילות**, **which is because of** **אבילות**.

concludes: תוספות

והשתא¹² מקילין טפי באנינות¹³ דאורייתא מבאבילות דרבנן -

And now it turns out that **we are more lenient regarding אנינות** which is a **מדרבנן** **אבילות**, **than by דאורייתא** -

מידי דהוה אנעילת סנדל ועטיפת הראש וכפיית המטה:

This is similar to the prohibition of **wearing shoes**, the obligation of **wrapping the head** with a **טלית**, **and turning over the beds**, which are observed during the **אבילות** period but not during **אנינות** (we are stricter by **אבילות** more than **אנינות**).

SUMMARY

It is possible to assume that **בעיל מצוה** is after the burial, and **פורש** is because of **דם בתולים**. It is only because of **הוא ישן וכו'** that we derive the rule that **דברים** **אנינות** by **אבילות** more than by **אנינות**. **שבצנעה נוהג**. We are stricter by **אבילות** more than by **אנינות**.

THINKING IT OVER

1. How does תוספות conclude that the **בעילת מצוה** must be before the burial?¹⁴ Perhaps it can be even after the burial and when ר"י rules that **שבצנעה נוהג** it refers to the other **בעילות**, but not to the **מצוה**!¹⁵

2. second proof that **הוא ישן וכו'** is on account of **אבילות** and not because of **דם בתולים** is that **טעמא חד** **דבכולהו הוה חד** **טעמא** **בתולים**.¹⁶ Perhaps it is because of **דם בתולים** and the reason they are separated in the **אבילות** **שבעת ימי האבילות** is because she cannot go to the **מקוה** since she is in **אבילות**!¹⁷

---

separated only because of **אבילות** and the same reason is for the **שבעת ימי המשתה** (because of **בצינעה**). See 'Thinking it over' # 2.

¹² Now that we say that the **בעילת מצוה** can take place only before the **מת** is buried (when he is an **אונן**), but not after the **מת** is buried (when he is an **אבל**), this shows that we are stricter by **אבילות** than by **אנינות**.

¹³ The laws of **אנינות** (which are **מדאורייתא**) are in effect from when the **מת** dies until he is buried.

¹⁴ See footnote # 3.

¹⁵ See מהרש"א.

¹⁶ See footnote # 11.

¹⁷ See פנ"י and מהריב"ן.